

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 1380/2018
12.12.2018. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Биљане Синановић, Милунке Цветковић, Соње Павловић и Јасмине Васовић, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Снежаном Лазин, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца КТЗ.бр.1310/18 од 27.11.2018. године, поднетом против правноснажне пресуде Вишег суда у Чачку Кж.бр.188/2018 од 26.09.2018. године, у седници већа одржаној дана 12.12.2018. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ као основан захтев за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца КТЗ.бр.1310/18 од 27.11.2018. године и **УТВРЂУЈЕ** да су правноснажном пресудом Вишег суда у Чачку Кж.бр.188/2018 од 26.09.2018. године учињене повреда закона из члана 439. тачка 2) Законика о кривичном поступку у вези члана 5. став 2, члана 227. став 1. и члана 234. став 1. Кривичног законика и повреда закона из члана 423. тачка 1) Законика о кривичном поступку, у корист окривљеног АА.

Образложење

Пресудом Основног суда у Ивањици К.бр.19/17 од 30.03.2018. године окривљени АА оглашен је кривим због извршења кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 1. КЗ и осуђен је на казну затвора у трајању од 3 (три) месеца. Окривљени је обавезан да оштећеном надокнади трошкове кривичног поступка у износу од 58.500,00 динара, те да плати суду на име паушала износ од 20.000,00 динара, а све у року од 30 дана по правноснажности пресуде под претњом принудног извршења.

Пресудом Вишег суда у Чачку Кж.бр.188/2018 од 26.09.2018. године усвојена је жалба браниоца окривљеног АА, па је преиначена пресуда Основног суда у Ивањици К.бр.19/17 од 30.03.2018. године, тако што је Виши суд у Чачку на основу одредбе члана 423. тачка 1) ЗКП окривљеног АА ослободио од оптужбе да је извршио кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234.

став 1. КЗ, те је одредио да трошкови кривичног поступка падају на терет буџетских средстава Основног суда у Ивањици.

Републички јавни тужилац поднео је захтев за заштиту законитости КТЗ.бр.1310/18 од 27.11.2018. године само против правноснажне пресуде Вишег суда у Чачку Кж.бр.188/2018 од 26.09.2018. године, због повреде закона из члана 485. став 1. тачка 1) и став 2. ЗКП у вези члана 439. тачка 2) ЗКП у вези члана 227. став 1, члана 234. став 1. и члана 5. став 2. КЗ и члана 423. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји поднети захтев и утврди да је другостепеном пресудом Вишег суда у Чачку Кж.бр.188/2018 од 26.09.2018. године повређен закон у корист окривљеног АА.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоцу окривљеног АА - адвокату Љубиши Радуловићу сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажну пресуду против које је захтев за заштиту законитости поднет, па је, након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је основан.

По налажењу Врховног касационог суда основано се у поднетом захтеву Републичког јавног тужиоца указује да је доношењем побијане другостепене пресуде Вишег суда у Чачку Кж.бр.188/2018 од 26.09.2018. године учињена повреда кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП у корист окривљеног АА, обзиром да је другостепени суд у погледу кривичног дела које је предмет оптужбе неправилно применио одредбе члана 5. став 2, члана 227. став 1. и члана 234. став 1. КЗ. Поред тога, основано се захтевом Републичког јавног тужиоца указује да је другостепени суд побијаном другостепеном пресудом погрешно применио и процесну одредбу члана 423. тачка 1) ЗКП.

Наиме, другостепени суд је усвајањем жалбе браниоца окривљеног АА преиначио првостепену пресуду и окривљеног на основу члана 423. тачка 1) ЗКП ослободио од оптужбе за кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 1. КЗ, налазећи да је окривљени првостепеном пресудом оглашен кривим за дело које по закону више није кривично дело. По ставу суда доношењем Закона о изменама и допунама Кривичног законика („Службени гласник РС“ број 94/2016 од 24.11.2016. године), а које измене су у односу на предметно кривично дело ступиле на снагу дана 01.03.2018. године, је извршена декриминализација кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 1. КЗ, тако да дело за које је окривљени првостепеном пресудом оглашен кривим и осуђен на казну затвора у трајању од 3 (три) месеца по закону више није кривично дело, јер је исто престало да постоји са даном 01.03.2018. године, због чега по ставу суда у конкретном случају има места примени института блажег закона из члана 5. став 2. КЗ.

Овакав правни закључак другостепеног суда је, по налажењу Врховног касационог суда, неприхватљив из следећих разлога:

Основни облик кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 1. Кривичног законика („Службени гласник РС“ број 121/2012 од 24.12.2012. године, са ступањем на снагу 15.04.2013. године), важећег у време извршења кривичног дела, чини одговорно лице које искоришћавањем свог положаја или овлашћења, прекорачењем граница свог овлашћења или невршењем своје дужности прибави себи или другом физичком или правном лицу противправну имовинску корист или другом нанесе имовинску штету.

Основни облик кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 227. став 1. Кривичног законика („Службени гласник РС“ број 94/2016 од 24.11.2016. године, са ступањем на снагу од 01.03.2018. године), важећег у време доношења првостепене и другостепене пресуде, чини одговорно лице које искоришћавањем свог положаја или овлашћења, прекорачењем граница свог овлашћења или невршењем своје дужности прибави себи или другом физичком или правном лицу противправну имовинску корист или другом нанесе имовинску штету, уколико тиме нису остварена обележја неког другог кривичног дела.

Имајући у виду законски опис бића кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица и у време извршења кривичног дела (члан 234. став 1. КЗ) и у време доношења првостепене и другостепене пресуде (члан 227. став 1. КЗ), Врховни касациони суд налази да се основано захтевом за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца указује да кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 1. КЗ није декриминализовано доношењем Закона о изменама и допунама Кривичног законика („Службени гласник РС“ број 94/2016 од 24.11.2016. године), а које измене су у односу на ово кривично дело ступиле на снагу 01.03.2018. године. Ово са разлога јер су битна обележја тог кривичног дела садржана у кривичном делу са потпуно идентичним законским називом и то кривичном делу злоупотреба положаја одговорног лица из члана 227. став 1. Кривичног законика („Службени гласник РС“ број 94/2016 од 24.11.2016. године, са ступањем на снагу од 01.03.2018. године), чиме је у конкретном случају задржан јасан правни континуитет инкриминације, па стога како предметно кривично дело није престало да постоји, то дакле нема места примени института блажег закона из члана 5. став 2. КЗ, а како то погрешно налази другостепени суд. Наиме, супротно закључцима другостепеног суда, предметно кривично дело и даље постоји како у своме називу, тако и у свим својим битним обележјима, јер се наведеним изменама инкриминише исто понашање као и пре измена и допуна Кривичног законика.

По налажењу Врховног касационог суда, додавање у законски опис кривичног дела из члана 227. став 1. КЗ законске формулације „... уколико тиме нису остварена обележја неког другог кривичног дела“, а која није била садржана у члану 234. став 1. раније важећег КЗ, нема никаквог значаја за оцену постојања предметног кривичног дела на дан ступања на снагу Закона о изменама и допунама Кривичног законика. Ово стога што ова законска формулација, према оцени Врховног касационог суда, ставља само једну више обавезу суду да због

бројних нових кривичних дела уведених изменама и допунама Кривичног законика („Службени гласник РС“ број 94/2016 од 24.11.2016. године) у групу кривичних дела против привреде додатно води рачуна о правилној правној квалификацији радњи извршења.

Дакле, како у конкретном случају доношењем Закона о изменама и допунама Кривичног законика („Службени гласник РС“ број 94/2016 од 24.11.2016. године, са ступањем на снагу 01.03.2018. године у односу на предметно кривично дело) није дошло до декриминализације кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 1. КЗ, а тиме ни до правног дисконтинуитета са инкриминацијом кривичног дела под истим називом и са истим битним елементима и прописаном казном из члана 227. став 1. Кривичног законика („Службени гласник РС“ број 94/2016), то је другостепени суд, по налажењу Врховног касационог суда, учинио повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, јер је у погледу кривичног дела које је предмет оптужбе применио закон који се не може применити и то одредбу члана 5. став 2. КЗ, погрешно налазећи да су наведене измене и допуне Кривичног законика блаже за окривљеног јер је истима предметно кривично дело декриминализовано.

Поред тога, другостепени суд је ослобађајући од оптужбе окривљеног, на основу члана 423. тачка 1) ЗКП, за кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 1. КЗ које му је стављено на терет оптужним актом јавног тужиоца погрешно применио и одредбу члана 423. тачка 1) ЗКП, а на шта се такође основано указује у поднетом захтеву за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца.

Стога је Врховни касациони суд усвојио као основан предметни захтев, те је, како је захтев поднет на штету окривљеног, на основу члана 492. став 1. тачка 3) и члана 493. ЗКП утврдио да су побијаном правноснажном пресудом Вишег суда у Чачку Кж.бр.188/2018 од 26.09.2018. године учињене напред наведене повреде закона у корист окривљеног АА, при томе не дирајући у правноснажност наведене пресуде.

Записничар-саветник
Снежана Лазин, с.р.

Председник већа-судија
Невенка Важић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић